

Sygn. akt I C 65/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Ewa Ligoń-Krawczyk

Protokolant: Katarzyna Maciaszczyk

po rozpoznaniu w dniu 20 maja 2016 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółka z o.o. z siedzibą w S.

przeciwko (...) Publicznemu Szpitalowi (...) (...) w W.

o zapłatę

I. zasądza od (...) Publicznego Szpitala (...) (...) w W. na rzecz (...) spółka z o.o. z siedzibą w S. kwotę 197.487,58 (sto dziewięćdziesiąt siedem czterysta osiemdziesiąt siedem i 58/100) złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 3 grudnia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty,

II. zasądza od (...) Publicznego Szpitala (...) (...) w W. na rzecz (...) spółka z o.o. z siedzibą w S. kwotę 13.492 (trzyście tysięcy czterysta dziewięćdziesiąt dwa) złote tytułem zwrotu kosztów procesu,

III. wyrokowi w pkt I co do kwoty 87.302,75 (osiemdziesiąt siedem tysięcy trzysta dwa i 75/100) złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 3 grudnia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty, nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt I C 65/16

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 3 grudnia 2015 roku powód (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) Publicznego Szpitala (...) (...) o z siedzibą w W. kwoty 197 487,58 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu tj. od dnia 3 grudnia 2015 roku do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że dochodzona pozwem kwota wynika z łączących strony postępowania umów o świadczenie usług pralniczych nr (...) z dnia 1 czerwca 2012 roku oraz nr (...) z dnia 31 maja 2013 roku. (pozew k. 4-6 akt sprawy)

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 18 grudnia 2015 roku w sprawie o sygnaturze akt I Nc 285/15 Sąd uwzględnił żądanie pozwu. (nakaz zapłaty k. 51 akt sprawy)

Od powyższego nakazu zapłaty pozwany wniósł sprzeciw, wnosząc o uchylenie nakazu zapłaty w całości i oddalenie powództwa w zakresie kwoty 110 184,83 złotych wraz z odsetkami ustawowymi naliczanymi od powyższej kwoty od dnia wniesienia pozwu. Jednocześnie pozwana wniosła o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa

procesowego od powodowej spółki na rzecz pozwanego szpitala oraz ewentualnie o rozłożenie zobowiązania pozwanego względem powoda na 4 raty płatne miesięcznie, w terminie do końca każdego miesiąca, począwszy od końca miesiąca następującego po miesiącu, w którym wydane zostanie orzeczenie w przedmiotowej sprawie. Jednocześnie pozwany szpital wniósł o zwolnienie od kosztów sądowych w całości. W uzasadnieniu sprzeciwu pozwany podniósł, iż na kwotę dochodzoną pozwem składa się kwota 84 298,32 złotych wynikająca z faktur VAT nr (...) oraz kwota 25 886,51 złotych stanowiąca sumę skapitalizowany odsetek ustawowych naliczanych na przeddzień wniesienia pozwu tj. na dzień 2 grudnia 2015 roku od należności wynikających z ww. faktur, które łącznie dają kwotę 110184,83 złotych. Jednocześnie pozwany w zakresie przedmiotowej kwoty i naliczanych od niej odsetek ustawowych podniósł zarzut przedawnienia. Wskazał nadto, że znajduje się w trudnej sytuacji finansowej, przy czym pomimo tego stara się systematycznie i w miarę możliwości regulować swoje zobowiązania finansowe wobec kontrahentów, sąd nie posiada środków na uregulowanie swojego zobowiązania wobec powoda. (sprzeciw k. 64-69 akt sprawy)

W piśmie procesowym z dnia 04 lutego 2016 r. powód podtrzymał powództwo w całości. Jednocześnie wskazał, że podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia jest bezzasadny, bowiem powód wystąpił w dniu 9 lutego 2014 roku z wnioskiem o zawezwanie pozwanego do próby ugodowej, która to czynność przerwała bieg przedawnienia. W związku z powyższym wniósł o dołączenie akt sprawy Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie sygn. akt I Co 3018/14 na okoliczność zawezwania pozwanego do próby ugodowej, w przypadku kwestionowania tej okoliczności przez drugą stronę. Ponad to powód odmówił rozłożenia zobowiązania pozwanego szpitala na raty. (pismo k. 89-93 akt sprawy)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Umowami nr (...) z dnia 01 czerwca 2012 roku oraz nr (...)z dnia 31 maja 2013 roku zawartymi pomiędzy Przedsiębiorstwem Handlowo- Usługowym (...) A. K., R. K. sp. j. z siedzibą w S. (obecna nazwa po przekształceniu (...) sp. z o.o. z siedzibą w S.) jako wykonawcą, a (...)Publicznym Szpitalem(...)z siedzibą w W. jako zleceniodawcą, wykonawca zobowiązał się do wykonania usług prania wodnego, czyszczenia chemicznego, a także dezynfekcji w komorze dezynfekcji tkanin w postaci: bielizny szpitalnej, operacyjnej, odzieży roboczej i ochronnej, piżam, szlafroków, ręczników, ścierek, koców, firan, zasłon, narzut, obrusów, serwetek, kołder, materacy niemowlęcych i dużych należących do pozwanego, sukcesywnie w okresie 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy zgodnie ze złożoną ofertą oraz SIWZ, czyli parametrami i jakością zgodną z normami i obowiązującymi przepisami. Wartość przedmiotu umowy strony ustaliły w zakresie umowy z dnia 1 czerwca 2012 roku na kwotę (...)złotych brutto, zaś w zakresie umowy z dnia 31 maja 2013 roku na kwotę (...)złotych brutto. Płatność za wykonanie przedmiotu umów miała następować na podstawie faktur VAT, sporządzanych w oparciu o miesięczne rozliczenia kwitów zdawczo-odbiorczych. Należności z umów wskazane na fakturze VAT miały być realizowane każdorazowo w terminie 90 dni, od daty doręczenia faktury VAT dotyczącej miesięcznego rozliczenia usługi do zamawiającego, w drodze przelewu bankowego. Umowy zostały zawarte na czas określony tj. umowa nr (...) z dnia 1 czerwca 2012 roku została zawarta do dnia 1 czerwca 2013 roku, zaś umowa nr (...) z dnia 31 maja 2013 roku do dnia 31 maja 2014 roku. (umowy k. 23-27, k. 28-32 akt sprawy)

W okresie od 1 września 2012 roku do 2 czerwca 2014 roku powód wystawił na rzecz pozwanego 6 faktur VAT na kwoty: 28 075,84 złotych (faktura VAT nr (...) z dnia 01 września 2012 roku, doręczona pozwanemu w dniu 07 września 2012 roku), 26 481,99 złotych (faktura VAT nr (...) z dnia 01 października 2012 roku, doręczona pozwanemu w dniu 08 października 2012 roku), 29 740,49 złotych (faktura VAT nr (...) z dnia 02 maja 2013 roku, doręczona pozwanemu w dniu 07 maja 2013 roku), 26 250,29 złotych (faktura VAT nr (...) z dnia 01 lutego 2014 roku, doręczona pozwanemu w dniu 04 lutego 2014 roku), 24 910,54 złotych (faktura VAT nr (...) z dnia 03 marca 2014 roku, doręczona pozwanemu w dniu 07 marca 2014 roku), 25 404,73 złotych (faktura VAT nr (...) z dnia 02 czerwca 2014 roku, doręczona pozwanemu w dniu 03 czerwca 2014 roku). (faktury k. 33, 38, 39, 40, 41, 42 akt sprawy)

W dniu 17 listopada 2015 roku powód wystąpił do pozwanego z wnioskiem o polubowne rozwiązanie sporu poprzez dobrowolne zapłacenie przez pozwanego na rzecz powoda kwoty 160 863,88 złotych tytułem należności głównej oraz kwoty 36 094,83 złotych tytułem odsetek za opóźnienie w terminie do dnia 1 grudnia 2015 roku. (pismo k. 43 akt sprawy)

Saldo należności na dzień 17 listopada 2015 roku wynosiło 160 863,88 złotych tytułem kwoty głównej i 36 094,83 złotych tytułem zaległych odsetek, łączna kwota należności pozwanego względem powoda wynosiła 196 958,71 złotych. Na dzień 2 grudnia 2015 roku saldo należności pozwanego względem powoda wynosiło łącznie kwotę 197 487,58 złotych. (zestawienia k. 44, 48 akt sprawy)

W dniu 9 grudnia 2014 roku powód wystąpił do Sądu Rejonowego dla Warszawy- Śródmieścia w Warszawie I Wydział Cywilny z wnioskiem o zawiązanie pozwanego do próby ugodowej. (okoliczność bezsporna, pismo k. 94 akt sprawy)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej powołanych dowodów z dokumentów przedłożonych do akt sprawy, których wiarygodność nie była kwestionowana przez żadną ze stron, tym samym brak było podstaw do jej podważenia przez sąd.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu w całości.

W niniejszej sprawie okolicznością bezsporną było zawarcie przez strony postępowania dwóch umów nr (...) w dniu 01 czerwca 2012 roku oraz nr (...) w dniu 31 maja 2013 roku, dotyczących świadczenia usług pralniczych, których koszt wynosił odpowiednio 336 085,20 złotych brutto oraz 351 998,33 złotych brutto. (k. 23-32 akt sprawy) W okresie od 1 września 2012 roku do dnia 30 maja 2014 roku powód wystawił na rzecz pozwanego 6 faktur VAT na łączną kwotę 160 863,88 złotych. Na dzień 2 grudnia 2015 roku saldo należności wynosiło łącznie 197 487,58 złotych, w tym odsetki wynosiły 36 623,70 złotych.

Zgodnie z art. 627 kc przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający - do zapłaty wynagrodzenia. W świetle art. 487 § 2 kc jest to umowa wzajemna, bowiem świadczenie jednej z nich jest odpowiednikiem świadczenia drugiej strony.

W niniejszej sprawie powód wykazał wysokość żadanego roszczenia głównego wraz z należnymi odsetkami ustawowymi. Okoliczności, iż należności z powyższych faktur nie zostały przez pozwanego uregulowane, jak również to iż są one wymagalne nie były przez niego kwestionowane, pozwany podniósł jedynie zarzut przedawnienia co do kwoty 110 184, 83 złotych. Zarzut ten był bezzasadny, bowiem w dniu 9 grudnia 2014 roku powód wystąpił z wnioskiem o zawiązanie do próby ugodowej, w celu ustalenia z pozwanym polubownego sposobu rozwiązania sporu, która to czynność przerwała bieg przedawnienia. Okoliczności tej po podniesieniu powyższego zarzutu strona pozwana nie kwestionowała. Zgodnie z art. 123 § 1 pkt. 1 k.c., bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Z tych względów żądanie pozwu było uzasadnione.

Rozstrzygnięcie o odsetkach Sąd oparł na treści przepisu art. 481 k.c., który stanowi, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Wskazać należy, iż roszczenie o odsetki powstaje od chwili opóźnienia i dotyczy okresu aż do momentu, gdy dłużnik spełni świadczenie pieniężne. Nie ulega zatem wątpliwości, że pozwany od dni następujących po dniach wymagalności wynikających z faktur aż do dnia faktycznych zapłat pozostaje w zwłoce. Podkreślić należy, że pozwany nie kwestionował wskazanych terminów naliczania odsetek ustawowych od poszczególnych kwot. Na dzień 2 grudnia 2015 roku odsetki te wynosiły 36 623,70 złotych. Powód wniósł pozew do Sądu w dniu 3 grudnia 2015 roku i od tego dnia zgodnie z żądaniem pozwu należało, na podstawie art. 482 § 2 k.c., zasądzić odsetki ustawowe od kwoty roszczenia głównego do dnia 31 grudnia 2015 roku. Powód wnosił również o zasądzenie od pozwanego odsetek za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku, które to żądanie sąd uwzględnił, tym samym orzekł jak w pkt I wyroku.

Odnosząc się do wniosku pozwanego o rozłożenie zasądzzonego świadczenia na raty stwierdzić należy, iż w przekonaniu Sądu nie zaktualizowały się w rozpatrywanej sprawie przesłanki uzasadniające rozłożenie zasądzzonego świadczenia na raty. Zgodnie z art. 320 k.p.c. w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzzone świadczenie. Przywołany przepis wprowadza szczególną zasadę wyrokowania dotyczącą przedmiotu orzekania, dając sądowi możliwość wydania orzeczenia zasądzającego roszczenie powoda z uwzględnieniem interesów pozwanego w zakresie czasu wykonania wyroku. Jest to tzw. moratorium sędziowskie. Rozłożenie zasądzzonego świadczenia na raty jest możliwe tylko w szczególnie uzasadnionych wypadkach. Owe wypadki zachodzą, jeżeli ze względu na stan majątkowy bądź z innych powodów spełnienie świadczenia przez pozwanego jednorazowo byłoby niemożliwe, bardzo utrudnione lub narażałoby go na niepowetowane szkody. W piśmiennictwie przyjmuje się pogląd, iż przesłanka do rozłożenia zasądzzonego świadczenia na raty jest spełniona, jeżeli w chwili wyrokowania są podstawy do przyjęcia, że ze względu na sytuację majątkową dłużnika wyrok zasądzający całe świadczenie stanowiłby tytuł egzekucyjny bez szans na realizację. Prowadzenie egzekucji w tym zakresie narażałoby tylko wierzyciela na nieefektywne wydatki egzekucyjne, a dłużnika na utratę podstaw egzystencji. Takie czynności byłyby również szkodliwe społecznie i podważałyby sens procesu. Przy takim pojmowaniu szczególnie uzasadnionych wypadków uzasadniających zastosowanie art. 320 k.p.c. przepis ten służy nie tylko interesom dłużnika i wierzyciela, ale także interesom ogólnym. Należy zaznaczyć, że tak rozumiany art. 320 k.p.c. pozostaje w zgodzie z art. 31 ust. 3 Konstytucji, uzależniającym dopuszczalność ustanowienia w ustawie ograniczenia korzystania z konstytucyjnego prawa, jakim jest także wierzycielność (por. art. 64 ust. 1 i 2 Konstytucji), od tego, czy nie narusza ono istoty tego prawa oraz czy jest konieczne w demokratycznym państwie m.in. dla porządku publicznego albo wolności i praw innych osób (M. Jędrzejewska (w opracowaniu K. Weitz) (w:) Kodeks postępowania cywilnego..., t. 2, red. T. Ereciński, s. 24 i n.; zob. też E. Gapska, Czynności..., s. 134; A. Góra – Błaszczkowska, Orzeczenia..., s. 40; M. Uliasz, Kodeks postępowania cywilnego..., s. 422).

Strona pozwana uzasadniała potrzebę wydania rozstrzygnięcia o rozłożeniu na raty, w oparciu o powołane uregulowanie, swą trudną sytuacją materialną i rodzajem działalności, jaką prowadzi, polegającą na ustawowym obowiązku udzielania świadczeń zdrowotnych, która to działalność nie pozwala jej na świadczenie usług medycznych odpłatnie na zasadach rynkowych. W istocie za fakt powszechnie znany uznać można, iż przeważająca część placówek funkcjonujących w obszarze ochrony zdrowia ma bardzo trudną sytuację materialną i borykają się one z deficytem środków finansowych na prowadzenie swej niewątpliwie doniosłej społecznie działalności. Jednakże powyższe nie jest w ocenie Sądu wystarczającą przesłanką dla stwierdzenia szczególnie uzasadnionego przypadku w rozumieniu art. 320 k.p.c. Pozwany nie wskazał żadnych okoliczności pozwalających na przyjęcie, że trudna sytuacja finansowa ma charakter przejściowy i w nowym roku budżetowym jest szansa, że ulegnie poprawie. Przeciwnie, na podstawie innych postępowań toczących się z udziałem pozwanego w I Wydziale Cywilnym, zasadnym jest przyjęcie, że kondycja finansowa Szpitala ulega stalemu pogorszeniu. W takiej sytuacji rozkładanie należności na raty (kosztem wierzycieli) stanowiłoby jedynie odwlekanie w czasie decyzji, które muszą zostać podjęte w związku z permanentnym niedofinansowaniem Szpitala.

O kosztach procesu Sąd orzekł w pkt II wyroku na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty procesu.

Zdaniem Sądu wniosek pozwanego o odstąpienie od obciążania kosztami procesu nie zasługiwał na uwzględnienie, bowiem naruszałoby to interes powoda. Należy mieć na uwadze, iż wszelkie opóźnienia w regulowaniu należności (czego konsekwencją jest wystąpienie na drogę sądową i związane z tym generowanie kosztów) stwarza zagrożenie bytu gospodarczego przedsiębiorców świadczących usługi na rzecz zakładów opieki zdrowotnej, którzy zgodnie z ogólnymi regułami rynkowymi zobowiązani są terminowo regulować obciążające ich świadczenia wobec podmiotów trzecich, a za wszelkie opóźnienia w świadczeniu usług, grożą im wysokie kary. W tej sytuacji każde opóźnienie w zapłacie może skutkować zagrożeniem stabilności majątkowej powoda. Nie może budzić wątpliwości, że opóźnienia pozwanego w regulowaniu swych zobowiązań nie są co do zasady wynikiem okoliczności zależnych od niego, jednak z pewnością nie są one także „zawinione” przez powoda i to nie on winien ponosić gospodarczy ciężar działalności prowadzonej przez pozwanego, której społecznej wagi Sąd w żadnej mierze nie neguje. Sąd nie dopatrywał się w

rozpatrywanej sprawie wyjątkowych okoliczności uzasadniających wydanie rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu w oparciu o zasadę słuszności wyrażoną w art. 102 k.p.c.

Wobec faktu, iż pozwany przegrał proces, został zobowiązany do pokrycia kosztów postępowania w całości na rzecz powoda.

Uwzględniając zatem, iż powód jest stroną wygrywającą proces, należało zasądzić od pozwanego na rzecz powoda kwotę 13 492 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. Na tą kwotę składa się opłata od pozwu w wysokości 9 875 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł i koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3 600 zł (§ 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu Dz.U. z 2002 r, nr 123 poz. 1059).

Na podstawie art. 333 § 1 pkt 2 k.p.c. w zakresie pkt I wyroku co do kwoty 87 302,75 złotych wraz z odsetkami ustawowymi i odsetkami za opóźnienie, Sąd nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności. Powyższe wynika z okoliczności, iż nakazem zapłaty wydanym w niniejszej sprawie w dniu 18 grudnia 2015 roku Sąd zasądził na rzecz powoda kwotę 197 487,58 złotych, zaś w sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany kwestionował roszczenie powoda, co do kwoty 110 184,83 złotych, podnosząc w tym zakresie zarzut przedawnienia, tym samym należało przyjąć, że uznał roszczenie w pozostałym zakresie. Z tych względów orzeczono, jak w pkt III wyroku.

SSO Ewa Ligoń- Krawczyk